

מיכתב לוועדת החוקה, חוק ומישפט של הכנסת

תגובות

ל כבוד חברי ועדת החוקה, חוק ומישפט של הכנסת, מישיבת הכנסת, ירושלים.

חברים נכבדים, אני סונה אליכם כדי שתעוצו לי עצה, וגם כדי לספק לכם חומר לדיון.

לפניכם מונחת עתה הצעת החוק לתיקון הפקודה למניעת טרור. מטרת הצעה היא לאסור כל מגע עם נציג של אש"ף, גם אם המגע אינו פוגע בכיטחון מדינה ויש לו סיבה סבירה. (מגע הפוגע בכיטחון, או שנועד לפגוע בכיטחון, ושאין לו סיבה סבירה, אסור גם כיום, ולכן אינו זקוק לחקיקה חדשה.)

בשבוע שעבר נפגשתי עם נציגים רישמיים של אש"ף באיטליה. הייתי רוצה לדעת אם נסיבות המפגשים האלה היו הופכות אותם למפגשים עליו עונש של שלוש שנות מאסר, על פי הצעת החוק המונחת עתה לפניכם. הייתי מבקשם גם לתת את דעתכם לנסיבות אלה, לפני שאתם מכינים את הצעת החוק לקריאה שניה וסופית.

וזמנתי לאיטליה בשיא המאורעות האחרונים — רצח שלושת נוסעי ההיאבטה בנמל לארנקה, הפצצת מישרדי אש"ף על ידי חיל האוויר שלנו בתוניסיה, חטיפת האונייה האיטלקית אכילה לאורו ורצח הנוסע היהודי-האמריקאי הנכה לאיון קלינגהופר, ויריט המטוס המצרי על ידי האמריקאים מעל לים הפתוח, והנחתת מאונס באיטליה.

הזמינה אותי מיפלגה איטלקית קטנה וסימפאטית מאוד (בעיניי), וזוהי מיפלגת הרמקורטיה הפרולטרית, שצמחה מתוך תנועת המחאה של הסטודנטים באיטליה — מיפלגה אידאליסטית, ניטראליסטית באמת, המותחת ביקורת שווה על ארצות הברית וברית המועצות, והתומכת בפועל במאבקי חרות וצדק בכל רחבי העולם. היא מקדישה מרץ רב לקידום השלום בין ישראל והעולם הערבי, ובמיוחד הפלסטינים, ומקיימת על כך לעיתים קרובות סימפוזיונים, עימותים ודיונים פומביים.

כאשר הגעתי לאיטליה הודיעו לי המארחים כי הצליחו לארגן מפגש עיתונאים בינלאומית במועדון העיתונות הזרה ברומא, ובמסגרתו צריך להיערך עימות בין הנציג הרישמי של אש"ף באיטליה, מר פואד אליביטאר, וביני, כנציג של אחד מכוחות השלום הישראליים.

עימות זה אומנם התקיים, וזכה בהדרגה רב מאוד — לדירי, זה מפתיע — ככלי התקשורת האיטלקיים והעולמיים. הריו הממלכתי שירד אותו כמעט במלואו, וכמעט כל העיתונים החשובים הקדישו לו כתבות ארוכות. השאלה שלי היא: האם היה העימות הזה חוקי, אילו הצעת החוק שלכם הייתה כבר נכנסת לתוקפה?

חבל שאיני יכול להניח לפניכם דוח אוניקטיבי מפי צד שלישי. אומנם, נכחו במסיבה כמה עיתונאים ישראלים, והם גם שאלו שאלות (פרובוקטיביות בחלקן). אך אף עיתוני אי ישראל אחד לא שיגרו לטלוויזיה, לרדיו או לעיתון בישראל אף מילה אחת של דיווח!

גם כתיבה החוץ הישראליים באיטליה — שלא היו במקום, אף שקראו את הדיווחים בעיתוני איטליה — לא שלחו אף מילה אחת. פה ושם פורסמו כמה מילים ככלי התקשורת הישראליים, אך אלה באו מהודעות שפירסמו אנחנו בארץ — לא מפי הכתבים ברומא. (עובדה זו כשלעצמה היא מעניינת. מסתבר שכל כתיבה החוץ הישראליים בחו"ל רואים את עצמם כבוגרים במנגנון התעמולה של ממשלת ישראל והשגרירות הישראלית במקום. ואינם מרווחים אף מילה אחת שאינה על דעת מוסדות אלה, אבל זה כבר נושא אחר.)

לסיכום תיאלצו לסמוך על הדיווח שלי — אלא אם כן תבקשו דיווח מקביל מירי שרותייהבין של ישראל, שדאגני, כמובן, לקבל את המידע המוסמך, אולי מהכתבים הישראליים הרישמיים.

יד השולחן של מסיבת העיתונאים ישבו ראשי המפלגה האיטלקית המארחת, אישי

דיעות שונות יכול להגיע למסקנה אחרת. כך או כך — הייתי רוצה לשאול אתכם אם זה מתפקידו של המחוקק לשפוט בין דיעות, או למנוע עבירות? האם מותר לי, כאזרח במדינה דמוקרטית הפועל על פי מיטב מצפוני והכרתו ובהתאם לדיעותיו, להשמיע דיעות כאלה בנסיבות כאלה, תוך עימות ודרישה עם נציגי העם האוייב, או לא?

ראה כי בכנסת שורת הדעה המורדה כאילו אנשי אש"ף ששים לקראת כל מיפגש עם ישראלים, ואילו אנחנו צריכים למנוע אותו. המצב רחוק מאוד מזה.

אירגון הטרור של אברנידאל הודיע כי יוציא להורג כל פלסטיני הנפגש עם ישראלים. אברנידאל חזר על איום זה בראיון שנתן לאימכר, והמועתק בגליון זה. אליביטאר ידע היטב שהוא מסכן את חייו בהופעתו לציד. כמה נציגים רישמיים של אש"ף, שעשו כך, כבר נצחו בירי אברנידאל, והוא מתפאר בכך בכל פה.

כל אחד מן הפלסטינים שהופיע עימי פומבית סיכן את חייו. הדבר היה ברור לכל, ובכל הופעותי ננקטו אמצעים זהירות קדנתיים. אך הסכנה אינה חד פעמית. היא מתמדת.

מיסגרת סיורי זה נערך גם עימות בעיר המחוז של אומבריה, פרוג'ה. ושוב מתעוררת הבעיה: חוקי או פלילי?

וכך נאמר בהזמנה הפומבית: יום חמישי, 17 באוקטובר, שעה 17.30, פרוג'ה, אולסהככר, ארמון דומיני, עימות — ויכוח. אחרי תוניס, חטיפת אכילה לאורו והמטוס המצרי — אילו סיכויים לפיתרון מדיני ולדרישה בעניין הבעיה הפלסטינית והמיוזה התיכון? — העיתונאים פרדריקו פיוראוואנטי מהעיתון קוריירה דל-אומבריה, סטפאנו קיאריני מהעיתון איל מאניפסטו וג'וזפה דה'צ'ארה מהטלוויזיה של אומבריה יראינו את ואסים רמש, ממישרד אש"ף באיטליה, ואורי אברני, חברי כנסת לשעבר, יוד הרישימה היהודית-ערבית למען השלום.

האם זה מיפגש עם נציג אש"ף, שהוא אסור? האם זו ועידה בינלאומית, שהיא מותרת?

לפני העימות הוזמן — איש-אש"ף ואני — לפגישת עם ראשי השלטון המקומי. המארחים, חברי המפלגות האיטלקיות השונות, הביעו דיעה אחרת: שעל אש"ף להכיר בישראל, ושעל ישראל להכיר בזכות הפלסטינים להגדרה עצמית. הם גינו ללא איסיג את מעשי הטרור האחרונים. הנציג של אש"ף, ואסים רמש, שמוצאו מלוד, הצטרף לגינוי זה.

גם העימות הפומבית התנהל לאחר-מכן ברוח דומה. אין ספק שהנציג הפלסטיני ריוח לממונים עליו על אחידות דיעים וזו באיטליה נגד הטרור. למען ההכרה בישראל ולמען זכויות הפלסטינים. האם זה רע?

אין שתי הפגישות ניגשו אליי כמה מן הסטודנטים הפלסטינים הרבים, הלומדים בפרוג'ה. שתניו קפה ביחד. היתה שם נערה סימפאטית מאוד ששכב בשם נאריה, ובהורג בשם מוצטפה שהציג את עצמו כמרכז אירגון הסטודנטים הפלסטיניים במקום. זהו אירגון המסונף לאש"ף. ניגשו אליי גם סטודנטים יהודיים. בסוף טענו כולנו בפרובוקציה איתלקית, אנגלית, גרמנית, ערבית ועברית.

האם זה היה מיפגש אסור? האם היה עליו לתבוע מכל אחד להוכיח לי שהוא יהודי או ערבי? לבקש ממנו הצהרה פוליטית על יחסו לאש"ף? למשל מן הצעיר שניגשו אליי ואמר, במיבטא ערבי חזק, "מוסר בשמי ד'ש לחברון?" בעת הדיון הפומבי שמתי במיוחד לב להבעת פניהם של הסטודנטים הפלסטיניים באולם. כאשר אמרתי שיש לשים קץ לדרישה מעומת, וכי על הנהגת אש"ף לסלק מן האירגון את הרסיסים הטוריסטיים, הבחתי בפניהם בהסכמה בולטת. הצעתי למוראטוריום של מעשי האלימות התקב לה נבענו עיראש של הסכמה. בייחוד כשהסכמתו של מעשיי טורור פלסטיניים מסייעים במישרין לחוגים הקיצוניים, שונאי הפלסטינים, בישראל. מעולם לא שמעו דברים מסוג זה מפי ישראלי, הדוגל בזכות הפלסטינים להגדרה עצמית. נורעו כאן כמה זרעים למען השלום. האם ביצעתו פריטנו?

אחריי ריבר איש אש"ף, פואד אליביטאר, וגינה בצורה חרימשמעית וכלי הסתייגות את רצח לארנקה, חטיפת האונייה ורצח קלינגהופר. מובן שההרגשים שלו היו שונים מן ההרגשים שלי (תוניסיה ויריט-המטוס — לעומת לארנקה ורצח קלינגהופר) שכן היה זה עימות, ולא הגיגה של אחותו. אך הגינוי שלו היה חרימשמע, והסתמך על התבטאויות של יאסר ערפאת עצמו בימים האחרונים.

בין השאר אמר ערפאת, בראיון ששודר בטלוויזיה האיטלקית, שפר"ש שות לארנקה והאוניה אכילה לאורו היו שואה לעם הפלסטיני. ביטאר ואני חזרנו שנינו על ספוק זה.

בעיניי יש חשיבות רבה מאוד לכך שנציג רישמי של אש"ף משמיע פומבית, על אדמה

אש"ף ואנוכי, מולנו ישבו כמה עיתונאים, חלקם איטלקים, חלקם מכל מיני ארצות, החל במצרים וכלה בארגנטינה.

השאלה הראשונה היא: האם הישיבה הזאת ליד שולחן אחד במסיבת עיתונאים בינלאומית תהווה מעשה פשע, ותגביל לישיבה של שלוש שנים במקום אחר?

ואם כן, כמה הפשע — בהימצאות יחידו ליד שולחן אחד, או בחרר אחד, או בבניין אחד? נניח שהיינו מסבירים לקהל את החוק הישראלי ומתחלטים ליד השולחן — האם היתה הבעיה נפתרת?

יכולנו לארגן זאת כך: הייתי נואם ליד השולחן וחזר למקום כאלום, איש-אש"ף היה נואם ליד השולחן והיה חוזר למקום כאלום, וכך

פרוג'ה, בדרך אל העימות במסיבת העיתונאים

ניטראלית, גינוי חרימשמע ופומבי של מעשי טורר. איש בעולם לא יתרשם מדיברייגינוי של מוחמד מיעארי או אליאס פרייג. הכל יחדשו שפלסטיני החי בישראל או בשטחים הכבושים אינו אלא אנוס. אך השמעת דברים אלה בפי נציג פלסטיני מוסמך על אדמה אירופית היא בעלת מישקל אחר לגמרי.

יכול מישוהו לטעון, כמובן, שגינוי זה הוא רק מן השפה ולחוק, שנועד לצורכי תעמולה בלבד, וכי מסיבת העיתונאים כולה שימשה, מבחינה זו, את התעמולה של אש"ף.

זוהי דיעה לגיטימית, אבל אין בה ממש. כי עצם העימות בניינו — פלסטיני וישראלי — איפשר לעיתונאים לחקור את שנינו חקירת שתי-צדדית, והם עשו זאת במרץ ובלהט. הם לא הסתפקו בגינוי פורמאלי, ונכנסו לעומק הדברים — מה טיבו של הגינוי, מה משמעותו, מה נאמר בכלי התקשורת הערביים, וכו'. מי שלא השתכח נע מדברי אליביטאר, או מדבריי שלי, כתב כך.

מהלך המסיבה השמעתי את הצעתי לאש"ף, להכריז על מוראטוריום חד-צדדי של פיגועים, תוך התחייבות מצידו לדרוש הפסקה כזאת גם מצד ממשלת ישראל.

הספק הנוכחים התייחסו להצעה זו בעניין ובאהרה רבה, ולחצו על ביטאר להגיב על כך. מובן שכדי לפלמאט, הפועל על-פי הוראות הממונים עליו, לא יכול היה להגיב בו במקום. אך אין ספק שהעביר את ההצעה, יחד עם תגובות העיתונאים, לראשי אש"ף.

האם כל זה טוב לשלום, טוב לישראל, טוב לאורחי ישראל? האם זה יצמצם את הטרור? אני מאמין שהתשובה חיובית. אני מודה שאדם בעל

לסירוגין, כאשר היו העיתונאים מציגים את השאלות, היינו ניגשים לסרוגין לשולחן ומשיבים. זה היה נראה קצת מצחיק, אבל הקהל היה מבין ששך דורך החוק הישראלי.

ואולי אין זו מסיבה? האם היינו צריכים לקיים את המסיבה בשני חדרים סמוכים, ומבקשים את הקהל לעבור כמה עשרות פעמים, במהלך השעתיים, מחדר אחד לשני?

ואולי היה אסור לנו להיות יחדיו באותו הבית? במיקרה כזה היינו צריכים לבקש מאיש-אש"ף את הורעתו ותשובותיו בכתב, היינו משאירים לו כיסא סמלי ריק ליד השולחן ומסבירים לכתבים את צורכי החוק הישראלי, ומישוהו היה קורא את הדברים בשמו או משמיעם מתוך רשמקול?

יש אפשרויות בלי סוף, וכל אחת מצחיקה קצת יותר מן השניה. זה היה משעשע או מרגיז את העיתונאים, כל אחד לפי מיוגו, והם היו כותבים כהנה וכהנה על חוקיה של מדינת ישראל, המונעים עימות בין שוחרי-שלום. זה לא היה מוסף כבוד לשמה של ישראל.

אבקשם לדון בנושאים אלה, ולכלול בחוק המוצע הוראות מפורטות לגבי סידור השלחות והכיסאות במסיבות מסוג זה בעתיד.